

Dost Yeminli Müşavirlik & Bağımsız Denetim

ÖZET;

İş Bu Notu “Elliden az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi hizmeti alma zorunluluğu ilişkin” hazırlanmıştır.

Elliden Az Çalışanı Olan ve Az Tehlikeli Sınıfta Bulunan İşyerlerinde İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimi Hizmeti Alma Zorunluluğu

Elliden az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi hizmeti alma zorunluluğu 1 Ocak 2025 tarihi itibarıyla başlamıştır.

Bilindiği gibi 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa göre; tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri ile 50'den fazla işçi çalıştıran az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri için iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi bulundurma zorunluluğu daha önce başlamış bulunmaktaydı. Elliden az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise; iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi bulundurma zorunluluğu ise 28 Aralık 2023 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan 7491 Sayılı Kanunla 31.12.2024 tarihine ertelenmiş bulunmaktaydı. Yeni bir erteleme yapılmadığı için elliden az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine ilişkin iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi bulundurma zorunluluğu 01.01.2025 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Buna göre çalışan sayısına bakılmaksızın az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri de 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ("İSG") hizmeti almak zorunda olacaklardır.

İşyeri Tehlike Sınıfının Belirlenmesi:

İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliğinde, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/03/20130329-4.htm> ekli listede yer alan faaliyet kodunun karşısında yazan tehlike sınıfı, işyerinin tehlike sınıfını göstermektedir.

Çalışan Sayısının Elliden Az Olup Olmadığının Tespitinde Dikkat Edilecek Hususlar:

Aynı işverenin Türkiye genelinde birden fazla tescilli ve az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerinin bulunması durumunda, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin üstlenilebileceği iş yerlerinin belirlenmesinde Sosyal Güvenlik Kurumu'ndaki tescil kayıtları esas alınır.

İşverenden iş alan alt işverenlerce çalıştırılan sigortalılar, çalışan sayısına dâhil edilmez.

Ayrıca, 05.06.1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile 04.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamındaki öğrenci statüsünde olan çırak ve stajyerler de çalışan sayısının tespitinde dikkate alınmaz.

Elliden Az Çalışanı Olan ve Az Tehlikeli İşyerlerinin İSG Hizmeti Alma Zorunluluğu Alma Yöntemleri:

Elliden az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından; çalışanları arasından uygun nitelikte personel görevlendirmesi yaparak, gerekli belgeye sahip olması halinde kendisi üstlenerek, bakanlıkça yetkilendirilen OSGB ve ÇASMER'lerden hizmet alarak veya İş Güvenliği Uzmanı görevlendirme şartı aranmaksızın Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlayarak yerine getirebilmeleri de mümkündür.

İşveren veya belirleyecekleri bir kişi, gerekli eğitimleri alarak işe giriş muayeneleri ve tetkikler haricindeki iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilir.

Belirtilen eğitimler; **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumlarından alınabilmektedir.**

Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimlerinden (OSGB) Hizmet Alabilirler: İşverenler, dışarıdan profesyonel bir OSGB ile anlaşma yaparak bu yükümlülüğü karşılayabilir.

İşletmeler, ihtiyaçlarına göre iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ile kısmi süreli olarak çalışabilir.

Sağlık gözetimi kapsamında, yönetmelik çerçevesinde eğitim almış işveren veya işveren vekilleri tarafından üstlenilen iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri; işe giriş ve periyodik muayeneler ile tetkikleri kapsamaz. Bu hizmetler, iş yeri hekimlerinden alınabileceği gibi, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 15. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kamu sağlık hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden de temin edilebilir.

Elliden Az Çalışanı Bulunan ve Az Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşyeri İşverenleri Veya İşveren Vekili Tarafından Bakanlıkça İlan Edilen Eğitimleri Tamamlamak Şartıyla (İşe Giriş ve Periyodik Muayeneler ve Tetkikler Hariç) İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yürütülebilecektir:

29 Aralık 2012 tarih 28512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği'nin "İşverenin iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili yükümlülükleri" başlıklı 5'inci maddesinde belirlenen ve aşağıda yer verilen düzenlemeye göre; elliden az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlamak şartıyla işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebileceklerdir.

Buna göre, ilgili Yönetmelik kapsamında elliden az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin işveren/işveren vekilleri Bakanlık tarafından yayımlanan kılavuzda belirtilen başvuru adımlarını izleyerek iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimine verilen görevleri, işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç olmak üzere yürütebilmek için İSG-KATİP sisteminde taahhütte bulunmaları gerekmektedir.

İşveren, işyerlerinde alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin belirlenmesi ve uygulanmasının izlenmesi, iş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, çalışanların ilk yardım ve acil tedavi ile koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla; çalışanları arasından ilgili yönetmeliklerde belirtilen nitelikleri haiz bir veya birden fazla işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı görevlendirir. On ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri ayrıca diğer sağlık personeli görevlendirir. Gerekli nitelikleri haiz olması halinde tehlike sınıfı ve çalışan sayısını dikkate alarak bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.

İşveren, işyerinde gerekli niteliklere sahip personel bulunmaması halinde birinci fıkrada sayılan yükümlülüklerinin tamamını veya bir kısmını, (Değişik ibare:RG-4/2/2024-32450) OSGB ya da ÇASMER'lerden hizmet olarak yerine getirebilir.

Belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olmayan ancak (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) elliden az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlamak şartıyla işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilirler. Bu fıkra ile ilgili eğitim programları, eğitimin süresi ve eğiticilerin nitelikleri ile görevlendirmeye ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir.

Belirtilen eğitimler; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş eğitim kurumlarından alınabilmektedir.

Eğitimler, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, işçi ve işveren kuruluşları ile açık öğretim sistemi üzerinden eğitim vermekte yetkin, her ilde sınav merkezi, büro ve akademik danışmanlık hizmetleri bulunan üniversiteler tarafından, Bakanlıkla protokol yapmak suretiyle verilebilir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin İşverenlerce Üstlenilebilmesinin Şartları:

Elliden az çalışanı olan az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde sağlık gözetimi dışındaki hizmetler, Genel Müdürlükle protokol imzalamış kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, işçi ve işveren kuruluşları veya üniversiteler aracılığıyla verilen eğitimleri tamamlayarak yapılacak sınavda başarılı olmaları hâlinde işveren veya işveren vekilince de yerine getirilebilir.

Örneğin, elliden az çalışanı bulunan bir hukuk bürosu, muhasebe bürosu terzi dükkânı, manav, market, apartmanlar vb. işyerlerinin işveren veya işveren vekilleri sağlık gözetimi dışında hizmetleri kendileri verebilirler. Sağlık raporları ise kamu hizmet sunucuları veya aile hekimlerinden alınabilir.

Elliden az çalışanı olup az tehlikeli sınıfta yer alan ve yapılan eğitime katılarak e-sertifika almaya hak kazanan işveren veya işveren vekillerinin kendi işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetini üstlenmeleri hâlinde **görevlendirmelerin İSG-KATİP üzerinde yapılması gerekmektedir.**

İSG-KATİP Uygulamasına Erişim:

İşyerlerinde İşveren veya İşveren Vekili Tarafından Yürütülecek İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik” kapsamında elliden az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin işveren/işveren vekilleri aşağıda gösterilen başvuru adımlarını izleyerek iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimine verilen görevleri, işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç olmak üzere yürütebilmek için İSG-KATİP sisteminde taahhütte bulunmaları gerekmektedir.

İSG-KATİP sisteminin kullanabilmesi için, <https://isgkatip.csgb.gov.tr/> e-Devlet Kapısı üzerinden “e-Devlet Şifresi, Mobil İmza, E- İmza, T.C. Kimlik Kartı” seçeneklerinden herhangi birisiyle giriş yapılması gerekmektedir.

İSG hizmeti almak isteyen işyerleri adına sisteme giriş için yetkilendirilen kullanıcı, işyerlerinin SGK'da kayıtlı olan "E-Bildirge Kullanıcısı" dır.

UYGULANACAK CEZA TUTARLARI

Çalışan Sayısı	Tehlike Sınıfı	Ceza Tutarı (₺)
10'dan Az	Az Tehlikeli	88.663,00
10-49 Arası	Az Tehlikeli	88.663,00

Ayırılığın devamı halinde belirtilen cezalar her ay için uygulanabilecektir!!

İSG Yetkilendirilmiş Eğitim Kurumları Listesi

<https://isgkatip.csgeb.gov.tr/>

Yetkilendirilmiş OSGB ve TSMB Listesi

<https://isgkatip.csgeb.gov.tr/>

İşveren ve İşveren Vekili Taahhütname Sistem Kılavuzu

<https://isgkatip.csgeb.gov.tr/>

T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü Sıkça Sorulan Sorular

<https://www.csgeb.gov.tr/sikca-sorulan-sorular/is-sagligi-ve-guvenligi-genel-mudurlugu/>

Bilgilerinize sunarız.